

Vänstern i Latinamerika inför 2025

Vänsterns ställning i Latinamerika inför 2025

"Gud, befria mig från att gå till höger". Från en manifestation av de kubanska "röda halsdukarna".

Vänstervågen, 'Pink Tide', skulle mer korrekt kunna kallas 'oroligt vatten' 2024. Vågen hade redan avtagit 2023 jämfört med uppgången 2022, då det fick draghjälp av stora valsegrar i Colombia och Brasilien. Då hade progressiva alternativ seglat upp till makten och ersatt en misslyckad nyliberal politik. Sedan dess har dessa progressiva alternativ tvingats regera under omständigheter som de ärvt, men som de inte själva har skapat.

Brasiliens 'självordsveto' i augusti 2024, som uteslöt Venezuela och Nicaragua från handelsalliansen BRICS, var ett tecken på triangulering mellan USA och regionala lojaliteter. Åtgärden glädde sannolikt Washington men krossade en redan splittrad progressiv enighet i regionen.

Brasilien, tillsammans med Colombia och Chile, representerar de första, fjärde respektive femte största regionala ekonomierna, som alla vacklar. Deras mer eller mindre vänsterorienterade presidenter - Boric i Chile, Petro i Colombia och Lula i Brasilien - ställer upp för omval i december 2025, maj 2026 respektive oktober 2026. Samtliga saknar parlamentarisk majoritet, står inför en stark högeropposition och har växande högerinriktade evangeliska samfund som gör deras framtidsutsikter problematiska. Med sådana problem är det riskabelt att utmana hegemonin i norr.

Den vänsterorienterade Claudia Sheinbaum blev Mexikos första kvinnliga president i oktober 2024 med en jordskredsseger på 60% av rösterna och en koalition med 73% majoritet i parlamentet. Mexiko representerar den näst största regionala ekonomin och har varit en enastående förespråkare för regional enighet.

USA förstärker sin militära närvaro i regionen och är den överlägset största källan till militärt stöd, förnödenheter och utbildning. Mycket bläck har spillts på Donald Trumps andra ankomst. Han kommer sannolikt att fortsätta den alltmer aggressiva projiceringen av USA:s makt i regionen och även globalt. Under Monroedoktrinen 201:a år är Washington fast beslutat att försöka begränsa Kinas växande inflytande i regionen och i mindre utsträckning Rysslands och till och med Irans.

Kina är nu näst störst efter USA när det gäller regional handelsvolym. Dess Belt and Road Initiative omfattar 21 av 26 av regionens stödberättigade länder. Den Kinadominerade handelsalliansen BRICS, där Brasilien är en av de ursprungliga medlemmarna, utvidgades i år när Bolivia och Kuba anslöt sig som 'partnerländer'. Kina har varit försiktigt med att engagera sig militärt i det som USA länge har betraktat som sin intressesfär. Ryssland har varit mindre så och förklarat Venezuela, Kuba och Nicaragua som strategiska partners.

Regionala utmaningar inkluderar narkotikahandel och migration. Washingtons lösningar har varit att angripa källorna medan man ignorerar orsakerna. Will Freeman i Foreign Affairs skyller dessa problem på Washingtons 'försummelse' av regionen, trots att det motsatta är fallet, med USA:s omfattande inblandning och sanktioner mot Venezuela, Kuba och Nicaragua.

Dessutom har jänkarna aldrig 'försummat' regionen, vilket framgår av många USA-stödda kuppförsök. Företagspressens ointresse för den globala södern bör inte förväxlas med ett imperialistiskt projekt som är fullt kapabelt att göra flera saker samtidigt.

USA:s president Biden gjorde olika försök att begränsa migrationen och överträffade Trump i antalet deportationer. Även om han överträffade Trumps rekord, innehar den tidigare presidenten Obama fortfarande titeln 'deporter in chief'. Washington agerade mot företag som flög migranter till Nicaragua, där vissa länder har visumfritt inträde, genom att införa sanktioner. Nicaragua anklagades falskeligen för att bedriva 'människohandel' med migranter.

Biden välkomnade dock mer välutbildade migranter inom ramen för sitt program för 'humanitär villkorlig frigivning', som ger tillstånd att resa in i USA och arbeta i två år. Programmet erbjöds inledningsvis till venezuelaner, men utvidgades senare till personer från Haiti, Kuba och Nicaragua. USA:s tillträdande president Trumps löfte om massiva deportationer är ett bekymmer för de många regionala länder där emigration är ett problem. De praktiska aspekterna av genomförandet är enorma, bland annat frågan om länderna kommer att gå med på att ta emot återvändande personer. Ett stort antal återvändande kan vara destabiliserande i ett land som Honduras, där penningförsändelser bidrar med 26% av BNP och fattighedsnivåerna är höga.

USA:s och dess DEA, Drug Enforcement Administrations roll är problematisk i de flesta länder i regionen. Washingtons trognaste allierade visar sig gång på gång vara stora knarklangare. Honduras tidigare president Juan Orlando Hernández sitter nu i US-amerikanskt federalt fängelse för narkotikabrott. Företagspressen i USA publicerar ständigt sensationella rapporter om knarkkungar i Latinamerika, men märkligt nog inga på den US-amerikanska sidan av gränsen. Hur kommer det sig att USA är den största konsumenten, men att vi inte hör talas om kartellerna som distribuerar drogerna i landet?

'Den outtalade sanningen som är känd av praktiskt taget alla parter i drogkriget', enligt The Nation, 'är att nettoflödet av droger sannolikt inte kommer att förändras så länge konsumtionen i USA fortsätter att växa.' Detta belyser det felaktiga i lösningar på 'utbudssidan' samtidigt som man ignorerar efterfrågesidan.

De politiska motpolerna Nicaragua och El Salvador har haft framgångar med att hålla det narkotikarelaterade våldet i schack. El Salvador har använt sig av 'la mano dura' (järnnäven), medan Nicaragua använder sig av lokalt förankrade polisinsatser. De två länderna har bland de lägsta mordsiffrorna i regionen. Samtidigt har grannlandet Costa Rica upplevt en aldrig tidigare skådad ökning av det drogrelaterade våldet. Mexiko tillsammans med Brasilien, Ecuador, Colombia, Honduras och Guatemala har alla tvingats sätta in sina militärer i stora operationer för att ta kontroll över fångelser och/eller delar av sina nationella territorier från narkotikakartellerna.

I avsaknad av ett socialistiskt block i världen måste länder som strävar efter socialism delta på den internationella kapitalistiska marknaden. Där är de sårbara för ekonomisk krigföring som syftar till att störta deras politiska system. USA:s ständigt skärpta sanktioner mot Kuba, Venezuela och Nicaragua är utformade för att se till att socialismen inte lyckas, för att strypa alla möjliga alternativ till den etablerade imperialistiska ordningen redan i vaggan.

Medan Washington kan försöka att tillmötesgå socialdemokratier genom kooptering, [de neutraliseras genom att de tas över och ges plats i beslutsprocessen eller genom att de mutas/ köps] är inget annat än regimförstörelse planerat för de stater som uttryckligen strävar efter socialism. Den nyktra verkligheten är att länder som strävar efter socialism, och som måste kämpa för sin överlevnad, drar sig tillbaka och tvingas anta nyliberala lösningar.

Kina, Ryssland och Iran erbjuder livsnödvändigt stöd, men når inte alls upp till samma nivå som den socialistiska solidariteten i den forna Sovjetunionen.

Biden förnyade USA:s sanktioner mot Nicaragua i november genom att återigen påstå att landet utgjorde ett 'ovanligt och extraordinärt hot mot den nationella säkerheten'. Nicaragua har endast anslagit 3 procent av sin budget till militären, medan hela 61 procent går till social välfärd, särskilt folkhälsa.

För 32:a gången på lika många år fördömdes USA:s blockad av Kuba av FN:s generalförsamling i oktober 2024. Biden införde ännu fler sanktioner och fortsatte Trumps listning av Kuba som en statlig sponsor av terrorism. Livet är helt enkelt svårt på Kuba under USA:s belägring, och det blir allt svårare. Detta har lett till en aldrig tidigare skådad utvandring.

Vänstern i Bolivia är uppslukad av ett inbördes krig mellan den tidigare presidenten Evo Morales och hans tidigare finansminister och nuvarande president Luis Arce, samtidigt som ekonomin går kraftigt nedåt. Presidentvalet är planerat till juli 2025 och utsikterna för vänstern att behålla makten ser allt sämre ut.

2022 ersatte Honduras vänsterorienterade president Xiomara Castro de nyliberaler som kom till makten i den USA-stödda statskuppen 2009. Castro själv kan stå näst på tur för en USA-stödd kupp. Castro ärvt säkerhetsstyrkor som utbildats i USA, korruption, narkotikavåld och en svag ekonomi. Hon försöker återta kontrollen över landet från ?maffialiknande? inhemska och utländska företagsstyrkor, innan hon ställs inför omval 2026.

Venezuelas ledande vänsterroll är central i regionen. Om vänsterregeringen i Venezuela skulle falla skulle framtiden för Lula i Brasilien och Petro i Colombia - båda länderna har en gemensam gräns med Venezuela - vara osäker.

Mot bakgrund av USA:s till synes oöverstigliga blockad har Venezuelas president Nicolás Maduro lett en anmärkningsvärd ekonomisk återhämtning med en av de högsta BNP-tillväxttakterna i hemisfären. Tre fjärdedelar av den nationella budgeten går nu till sociala program. Ändå är det de mest utsatta som har gynnats minst, vilket är syftet med USA:s sanktioner.

President Maduro omvaldes till en tredje mandatperiod i juli 2024. Men USA och dess allierade har fört en kampanj för att delegitimeras valet som en del av sina ansträngningar för att förändra regeringen. Washington blandade sig aktivt i valet och stödde den politiskt okände Edmundo González kandidatur på extremhögerkanten. Fyra månader senare utnämnde USA González till ?tillträdande president?. González befinner sig nu i frivillig exil i Spanien.

USA har omringat Venezuela med baser i Colombia (en av NATO:s ?globala partner?) och ett amerikanskt kontor för säkerhetssamarbete i Guyana. Till havs har USA baser i de nederländska koloniala besittningarna Aruba och Curaçao och ett avtal om att skicka styrkor till Trinidad och Tobago i händelse av en ?konflikt? i Venezuela. För ett år sedan blev det omstridda Essequibo-området mellan Venezuela och Guyana en internationell brännpunkt. USA:s Southern Command genomförde gemensamma flygoperationer med Guyana. Det som i grund och botten är ett oljebolags landgrabbing av ExxonMobil stör den regionala enigheten och är en trojansk häst för amerikansk militär inblandning.

En populistisk höger har vuxit fram regionalt och globalt, ett symptom på nyliberalismens misslyckande och socialdemokratiens oförmåga att tillhandahålla ett effektivt alternativ. Javier Milei tog över presidentposten i Argentina för ett år sedan, en ?drömseger? för Washington. Den högerextrema enfant terrible övergav sina kampanjhot om att dollarisera ekonomin, bränna centralbanken och bryta förbindelserna med Kina. Men han har lett ett radikalt privatiseringsprogram, skurit ned på utgifterna för den offentliga välfärden och devalverat valutan. Detta har lett till en fattigdomsnivå på 53%, den högsta på 30 år. Korsriddaren mot ?vänsterkulturen? har lyckats dämpa inflationen något och har ett förtroendesiffror på knappt 50% i Sydamerikas näst största ekonomi.

El Salvadors president Nayib Bukele har trampat på de medborgerliga fri- och rättigheterna i ett drakoniskt tillslag mot gängen samtidigt som han hanterar en osäker ekonomi. Han åtnjuter astronomiska popularitetssiffror. Perus icke folkvalda president Dina Boluarte är däremot världens mest impopulära statschef och styr över en ekonomi som befinner sig i en svår recession.

Ecuadors president Daniel Noboa, som tillhör landets rikaste familj, planerar att tillåta amerikanska militärbaser i landet. Noboa ställer upp för omval i februari, där han i opinionsmätningarna ligger jämsides med vänsterpolitikern Luisa González. Noboa besegrade González i förra valet, men hans förtroendesiffror sjunker på grund av de pågående säkerhets- och energikriserna och en stagnerande ekonomi. Föga förvånande blandar sig USA i valet.

Den avsiktligt misslyckade staten Haiti är ett exempel på hur en alternativ framtid skulle kunna se ut under jänkarnas välvilja. De

USA-ledda försöken att kontrollera Haiti har lämnat landet i ruiner.

En mer progressiv värld kommer sannolikt att vara multipolär. Den håller långsamt på att utvecklas i Latinamerika, men det går trögt och med bakslag, många på grund av USA:s imperialism. Washingtons "regelbaserade ordning", som är långt ifrån ordnad, är hotad över hela världen, och ingenstans mer än i Latinamerika.

Roger D. Harris, John Perry i Orinoco Tribune 241226 (ZT)

What's Left in Latin American and the Caribbean: Year 2024 in Review

<https://orinocotribune.com/whats-left-in-latin-american-and-the-caribbean-year-2024-in-review/>

HÄV BLOCKADEN AV KUBA!

Bli en del av solidaritetsrörelsen!

Bli medlem i Svensk-Kubanska!

Eller skicka ett bidrag till Stödfonden!

Ange namn, e-post, adress och skicka 300 kr för ett års medlemskap (150 för pensionärer, arbetslösa och studerande)

Swish 123 589 0975 eller Pg 40 54 11 ? 0

Bidrag till insamlingen "Mediciner till Kuba"

PG 23 57 15 ? 0 ELLER Swish 123 182 37 72

Bli medlem i
SVENSK-KUBANSKA FÖRENINGEN

student
arbetslös ordinarie familj

150KR 300KR 450KR

@SVENSKKUBANSKA

BLI MEDLEM
SVENSK-KUBANSKA.SE